

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoCsp/51/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719201753
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5719201753.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a sudcov JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobkyne: B. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, právne zastúpenej: WEBBER LEGAL, s. r. o., so sídlom Na rozhliadke 2, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 50 680 552, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a. s.; skrátený názov: VÚB, a. s., so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpenému: Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 24Csp/61/2019-192 zo dňa 06.08.2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni proti žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“) určil, že úver poskytnutý žalovaným žalobkyni na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ s reg. č. 003384811300315 zo dňa 31.03.2015 je bezúročný a bez poplatkov (výrok I.). Žalobkyni proti žalovanému priznal (ako úspešnej strane podľa § 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku /ďalej len „CSP“/) náhradu trov konania v celom rozsahu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaný ako veriteľ poskytol žalobkyni ako dlžníčke spotrebiteľský úver na základe vyššie uvedenej zmluvy o úvere zo dňa 31.03.2015, o ktorej žalobkyňa tvrdila, že je bezúročná a bez poplatkov z dôvodu nedodržania zákonom požadovaných náležitostí (nesprávne uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, neuvedenie výšky, počtu a termínu splátok v členení na istiny, úroky a iné poplatky, nesprávne uvedenie doby trvania zmluvy, porušenie povinnosti žalovaného ako poskytovateľa úveru konať s odbornou starostlivosťou). Vychádzajúc zo znenia ust. § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ako aj po jej oboznámení, súd prvej inštancie dospel k záveru, že zo žalobkyňou jednotlivých tvrdení o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je opodstatnené jedine porušenie povinnosti žalovaného podľa § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. posudzovať schopnosť dlžníka riadne splácať poskytnutý úver. Bližšie k predmetnému okresný súd uviedol, že v danom prípade žalovaný posudzoval schopnosť žalobkyne splácať poskytnutý úver bez akýchkoľvek údajov o jej príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave a bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Žalovaný toto jej tvrdenie poprel len čiastočne, keď uviedol, že žalobkyňa mu poskytla údaje o svojich príjmoch a že nahliadol do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch. Tieto svoje tvrdenia ale žiadnym spôsobom nepreukázal. Vo zvyšnej časti súd prvej inštancie tvrdenia žalobkyne považoval za nesporné.

S poukazom na uvedené dospel k záveru, že žalovaný hrubo porušil povinnosti podľa § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. a poskytnutý úver je preto bezúročný a bez poplatkov; žalobe preto v celom rozsahu vyhovel. Ostatné dôvody, na základe ktorých žalobkyňa namietala bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, okresný súd vyhodnotil ako neopodstatnené (bližšie viď bod 10. - 13. rozsudku okresného súdu).

2. Proti uvedenému rozsudku žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) podal odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Súdu prvej inštancie vytýkal, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nestotožnil sa s názorom prezentovaným okresným súdom, že hrubo porušil povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Podaním zo dňa 04.06.2019 žalovaný bližšie popísal postup pri overení bonity, pričom prílohou tohto vyjadrenia bola žiadosť o úver, rozsudok o rozvoze manželstva a rozhodnutie sociálnej poisťovne o výške starobného dôchodku. Na existenciu týchto dôkazov súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí ale neprihliadol. Taktiež sa súd nezaoberal ani ďalším tvrdením žalovaného zo dňa 18.06.2020, v ktorom bolo poukázané na skutočnosť, že úver bol poskytnutý na zlúčenie už existujúcich úverov. Odvolateľ vyslovil presvedčenie, že svojím správaním pred poskytnutím úveru dodržal ust. § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver. Podľa znenia predmetného ustanovenia účinného v čase uzavretia zmluvy mal veriteľ právo, nie povinnosť vyžiadať si informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy. Nepredloženie dôkazov o nahliadnutí do príslušnej databázy nemôže bez ďalšieho spôsobiť rozhodnutie v jeho neprospech. Inak povedané, v rámci kontraktačného procesu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti veriteľa. Pri posúdení bonity žalobkyne boli vzaté do úvahy všetky dostupné informácie a výsledkom daného posúdenia bol jednoznačný záver o platobnej spôsobilosti splácať poskytnutý úver. Z uvedených dôvodov žalovaný odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol.

3. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadрила.

4.1. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania žalovaného v rozsahu a z dôvodov daných ustanoveniami § 379, § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

4.2. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

4.3. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní zároveň nemá odpovedať na každú námietku alebo argument vznesený v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvej a druhej inštancie tvoria jeden celok, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie.

5. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, ktorým vyhovel žalobe žalobkyne na konštatovaní o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ zo dňa 31.03.2015, keď dospel k záveru, že pri uzatváraní predmetnej zmluvy žalovaný neposúdil riadne schopnosť žalobkyne ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z.. S poukazom na uvedené sa podľa § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy považuje sporná spotrebiteľská zmluva za bezúročnú a za bezpoplatkovú.

6.1. Z odvolania žalovaného vyplýva, že namietala odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadom porušenia povinnosti žalovaného riadne posúdiť schopnosť spotrebiteľky splácať poskytnutý úver, ako aj v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t. j., že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; v danom prípade záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru.

6.2. Uplatnený odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie, je nesprávne, t. j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

7. V prvom rade považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že súd prvej inštancie správne posúdil zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere ako spotrebiteľský podľa zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu jej uzavretia, pretože bol uzavretý medzi osobou, ktorá v rámci svojej podnikateľskej činnosti v čase uzavretia zmluvy poskytovala úvery (žalovaný) a fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý úver mimo rámca akejkoľvek obchodnej či inej podnikateľskej činnosti (žalobkyňa). Žalobkyňa mala v zmysle ustanovení zákona v danom právnom vzťahu postavenie spotrebiteľa a z titulu tohto postavenia požívala zákonom poskytnutú všeobecnú ochranu (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Žalovaný právny záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy ani nespochyboval.

8. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že oba žalovaným uplatnené odvolacie dôvody nie sú naplnené. Súd prvej inštancie vykonal vo veci náležité dokazovanie, z neho získané dôkazy vyhodnotil podľa zákonných kritérií (§ 191 ods. 1 CSP) a na základe toho ustálil správne skutkový stav, z ktorého pri rozhodnutí vychádzal.

9. Zákon č. 129/2010 Z. z. v ust. § 11 sankcionuje dôsledky porušenia povinností zo strany veriteľa pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, a to v prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona, pričom za hrubé porušenie povinnosti sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácať úver.

10. V danom prípade obsah spisu dáva dostatočný podklad pre prijatie záveru o tom, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal, že pri poskytnutí spotrebiteľského úveru žalobkyňi posúdil riadne jej schopnosť splácať poskytnutý úver napriek tomu, že táto povinnosť mu vyplýva z ust. § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. účinného k času uzavretia spotrebiteľského úveru. Žalobkyňa v podanej žalobe súhrnne uviedla viacero dôvodov, na základe ktorých označila spornú spotrebiteľskú zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú a z nich - riadne neposúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver súd prvej inštancie považoval za opodstatnený dôvod s následkom konštatovanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Odvolací súd sa s predmetným záverom okresného súdu v celom rozsahu stotožňuje. Od počiatku prvoinštančného konania žalobkyňa tvrdila, že žalovaný posudzoval jej schopnosť splácať poskytnutý úver bez relevantných údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave a bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania jej schopnosti splácať úver. Žalovaný sa v podanom vyjadrení k žalobe k otázke posudzovania schopnosti klienta splácať úver nevyjadril „z dôvodu nedostatku potrebných podkladov“. Následne (už po zrušení v poradí prvého rozsudku okresného súdu) žalovaný vo vyjadrení zo dňa 18.06.2020 (č. l. 157 a nasl. spisu) k overovaniu bonity klienta uviedol, „...že žiadosť o úver bola v internom systéme spoločnosti zaevidovaná dňa 30.03.2015. V žiadosti bol ako hlavný príjem uvedený starobný dôchodok vo výške 376,40 eur, čo bolo overené v sociálnej poisťovni. Zároveň boli v úverovom registri zisťované informácie o bankových a nebankových produktoch (výške, splátok, delikvencie, atď.). Žiadosť bola schválená na základe porovnania splátok, t. j. poskytol sa jeden úver na zlúčenie troch úverov, ktoré evidovala žalovaná voči žalobkyňi...“. Z takto podaného vyjadrenia ani odvolací súd nemal za preukázané, že by si žalovaný splnil svoju povinnosť uloženú mu zákonom a nahliadol do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch.

Hoci vo svojom prvom vyjadrení k žalobe avizoval, že si svoju povinnosť v uvedenom smere splní po doručení dostupných podkladov, do vyhlásenia či už prvého, resp. druhého rozsudku okresného súdu potrebné podklady nepredložil. Za daného stavu sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný v konaní nepreukázal opak toho, čo tvrdila žalobkyňa, a sice, že riadne neoveril jej bonitu v súvislosti s poskytnutým spotrebiteľským úverom. Na doplnenie odvolací súd uvádza, že v danom prípade overenie bonity žalobkyne bolo o to viac naliehavejšie, keď z ňou formulovanej žiadosti vyplynulo, že jej predtým boli poskytnuté 3 úvery, hoci je sama starobná dôchodkyňa. Odvolateľ nemá pravdu v tom, že mu zo zákona vyplýva len právo nahliadnuť do príslušnej databázy ohľadom overenia bonity spotrebiteľa, keďže zákon jednoznačne v ustanovení § 11 ods. 2 do rámca definície hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 označuje neposúdenie schopnosti splácať úver veriteľom bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch. Z uvedeného vyplýva, že nejde len o právo veriteľa ako možnosti oboznámiť sa s pomermi spotrebiteľa, ale je jeho povinnosť poskytnúť úver len takým spotrebiteľom, ktorí ho budú schopní splácať. Predmetnú povinnosť si v súdnej veci žalovaný nespĺnil riadne, z ktorého dôvodu je namieste záver okresného súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti sporného spotrebiteľského úveru. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý výrok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Ďalšími, žalobkyňou formulovanými, dôvodmi, aj pre ktoré označila spotrebiteľskú zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú, sa už odvolací súd nezaoberal, hoci ich dôvodnosť bola tiež predmetom posúdenia súdom prvej inštancie (bližšie viď bod 10. až 13. rozsudku okresného súdu).

11. Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov, keďže odvolanie žalovaného v danom prípade nemalo opodstatnenie a neboli zistené ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti, tento rozsudok okresného súdu ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil.

12. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj výrok o trovách konania od rozhodnutia vo veci závislý, ktorý plne zodpovedá procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobkyni ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalovanému, ktorý vo veci úspech nemal. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)